

„AZOK VANNAK TÖBBSÉGben, AKIK A BÉKÉT AKARJÁK”

A Budapesten átutazó Paul Robeson nyilatkozata

"1959"

Paul Robeson, Nemzetközi Lenin Békédíjjal kitüntetett világhíró énekes csütörtökön, útbán a Román Népköztársaság felé, néhány órára megszakította útját Budapesten. A fogadtatására megjelent Dénes Leó, a Kulturális Kapcsolatok Intézete alelnökének kíséretében végighajtott a magyar fővárosban. Ott volt Vasile Pogaceanu, a Román Népköztársaság budapesti nagykövete is. A kiváló művész és békeharcos a Margitszigeten, az Operaház szabadtéri színpadánál kiszállt kocsijából és a pillanatok alatt összeverődött tömeg kérésére néhány dal énekelt. Paul Robeson elutazása előtt nyilatkozott Dosztányi Imrének, a Magyar Távirati Iroda munkatársának:

— Tíz évig fogoly voltam házámban. Nem engedtek külföldre, megakadályoztak abban, hogy találkozzam a világ békemozgalmának európai katonáival. Az évtized alatt nagyon sok levél, üzenet érkezett hozzám magyar emberektől s a sorok, a szavak közül áradó szeretet és együttérzés erősítette lelkemet. Különösen jól esett, amikor egy kis csomagban a Magyar Rádiótól kaptam ajándékot; kedves meglepetésként elküldték annak a hangjátéknak a felvételét, amelyet magyar gyermekszereplők közreműködésével adtak elő gyermekkoromról Magyarországon.

Tudom jól, hogy a világ becsületes embereinek, köztük a magyar dolgozóknak hatalmas részük volt abban, hogy tíz év után újra kézhez kaptam ütlevelemet, s eleget tehetek annak az ezernyi meghívásnak, amellyel a világ legkülönbözőbb részeiből elhalmaztak.

Most, amikor nagyon rövid időt töltök Budapesten, ugyanazt a szeretetet, barátságot érzem, mint ami a levelekben, üzenetekben jutott el hozzám, tíz évig tartó bezártságomban.

Most váratlanul érkeztem, s csak nagyon rövid időre, de visszajövök.

A jövő héten néhány órára, ősszel néhány napra, s a tavasszal pedig négy-öt hetes hangversenykörútra.

Visszajövök annak ellenére, hogy ütlevelemben az áll: „Magyarországra nem érvényes”. Ez az ütlevelem nem érvényes a Kínai Népköztársaságba sem. És most itt vagyok és itt leszek még sokszor és márciusig ellátogatok a Kínai

Paul Robeson budapesti gyermekekkel.

Népköztársaságba is. Az a szándékom, hogy az év 12 hónapjából ezentűj hatot mindig a szocialista tábor országaiban töltök, a Szovjetunióban és a népi demokratikus országokban.

Azért csak hat hónapot, mert találkozni akarok a kapitalista országokban élő békenarcosokkal is. Angliában a közelmúltban a londoni Trafalgar téren 25 000 ember vett részt a békegyűlésen, ahol beszéltem, s ennek a visszhangja nemcsak Angliában, hanem az Észak-Amerikai Egyesült Államokban is nagy. Az Egyesült Államok külügyminisztériuma tíz évig azzal érvelt, hogy nem vagyok művész, nincs miért külföldre utaznom. Csattanós választ kaptak. Londonban én voltam az első amerikai, aki Shakespeare-szerepet játszott. Felleptem a Királyi Operaház színpadán is. Londonban mint művész is sikert arattam.

Bukarestben a román nép felszabadulása évfordulójának ünnepségein veszek részt, majd szeptemberben a Bolgár Népköztársaságban, októberben a Német Demokratikus Köztársaság ünnepén leszek ott. Novemberben Budapestre jövök és innen visszatérek a Szovjetunióba. A múlt hetekben sok szeretettel vettek körül. Legutóbb Kubába hívtak meg és én örömmel teszek eleget ennek a

meghívásnak, előreláthatólag: nagyon hamarosan.

Bukarestben részt veszek a felszabadulási ünnepségek idején sorra kerülő népzenei konferencián is. Elmondom véleményemet. Nyugaton ezekben az időkben új zenei irányzat kap lábra, amely elveti a hagyományost, a múltat, a klasszikusokat és saját elképzelései szerint individualista zenét gyárt. Elfelejtik azt, hogy az igazi zene a népben gyökerezik, a néphez szól és a legnagyobbak mindig bátran fordultak ehhez a kimeríthetetlen forráshoz. Így tett például Enescu, Muszorgszkij, Janáček és a magyar Bartók, akit én nagyon sokra tartok. Az a tervem, hogy budapesti, illetve magyarországi vendégszerepléseimkor Bartók Cantata profana című művével is fellepek. Ezen kívül népdalokat is előadok. Bartók az a zeneszerző, aki izzig-vérig a népzeneköltője. Szerintem sokan még azok közül sem értik meg a nagyszerű művészt, akik azt hiszik magukról, közel kerültek hozzá.

Paul Robeson így fejezte be nyilatkozatát:

— Nagyon optimistán nézek a jövőbe. Azért, mert azok az emberek vannak többségben — amerikaiak, angolok, oroszok, a világ békeszerető emberisége — akik a háború ellen vannak, akik a békét akarják.

Népszabadság
1959. aug. 22.